

Keminmaan, Simon, Pellon, Ylitornion,
Enontekiön, Kittilän, Muonion,
Pelkosenniemen, Posion, Sallan,
Savukosken, Inarin, Sodankylän ja Utsjoen kunnat

Esitys neuvottelujen käynnistämisestä kiintiöpakolaisten vastaanottamiseksi

Viime vuonna Suomeen saapui yli 32 000 turvapaikanhakijaa, joka on noin kymmenkertainen määrä aikaisempiin vuosiin verrattuna. Turvapaikanhakijat sijoitetaan turvapaikkaprosessin ajaksi vastaanottokeskuksiin. Sisäministeriön arvion mukaan turvapaikanhakijoista kolmannes tulee saamaan kansainvälisen suojelun perusteella oleskeluluvan ja jäävän Suomeen. Oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden lisäksi Suomi ottaa vastaan YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n pakolaisstatuksen omaavia kiintiöpakolaisia, jotka sijoitetaan maahantulon jälkeen suoraan kuntiin. Vuoden 2016 kiintiössä valitaan 750 kiintiöpakolaista. Lisäksi Suomeen saapuu myös EU:n taakanjakomallin kautta saapuvia pakolaisia. Pakolaisten määrän arvioidaan pysyvän korkeana myös tulevina vuosina.

Tilanne on erittäin haastava kuntapaikkojen sekä kotouttamispalveluiden tarpeen huomattavan kasvun takia. Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) on arvioinut Suomen tämän vuoden kuntapaikkatarpeeksi 10 000, mutta sovittuja kuntapaikkoja on tällä hetkellä vasta noin 3 000. Nyt tarvitaan kaikkien alueiden ja kuntien panosta siihen, että kuntapaikkoja saadaan riittävästi ja pakolaiset pääsevät viivyttelemättä kotoutumisen alkuun.

Lapin ELY-keskuksella on tähän asti ollut sopimukset pakolaisten vastaanotosta Rovaniemen, Kemin ja Tornion kanssa ja sovittuja kuntapaikkoja niissä on yhteensä 120/vuosi. Aikaisempina vuosina suurin osa vastaanotetuista pakolaisista on ollut kiintiöpakolaisia. Johtuen turvapaikanhakijoiden suuresta määrästä Lapissa, TEM:n Lapin ELY-keskukselle asettaman kuntapaikkatavoitteen mukaan Lapin kuntiin tulisi voida sijoittaa lähes 900 pakolaista tänä vuonna. Lapin ELY-keskuksen oma arvio alueelta tarvittavista kuntapaikoista oleskeluluvan saaville turvapaikanhakijoille on noin 600, jonka mukaisesti ELY on tehnyt kuntapaikkaesityksiä niille kunnille, joissa on vastaanottokeskus.

Rovaniemelle, Kemille ja Torniolle on esitetty nykyisten kuntapaikkojen lisäämistä siten, että Rovaniemelle saataisiin 200 kuntapaikkaa, Kemiin 150 ja Tornioon sata. Päätöksentekoprosessi näissä kunnissa on vielä kesken. Uusi vastaanottokunta Kemijärvi on tehnyt päätöksen 50 kuntapaikasta, samoin uusina kuntina Tervola, Kolari ja Ranua ovat kukin tehneet päätöksen 20 kuntapaikasta. Nämä kuntapaikat on

kuitenkin tarkoitus kohdentaa ensisijaisesti oleskeluluvan saaneille turvapaikanhakijoille.

Huolimatta akuutista turvapaikanhakijatilanteesta ja siihen liittyvistä haasteista, kuntapaikkoja tarvitaan myös kiintiöpakolaisille. Kiintiöpakolaiset saapuvat kuntaan yleensä suoraan pakolaisleireiltä. Heidän joukossaan on paljon lapsiperheitä, jolloin heidän kotoutumisensa ja kiinnittymisensä pienellekin paikkakunnalle on helpompaa. Lapin ELY-keskus toivoo, että myös ne Lapin kunnat, joissa ei ole turvapaikanhakijoiden vastaanottoyksikköä tulisivat mukaan pakolaisten vastaanottotyöhön ottamalla vastaan kiintiöpakolaisia.

Vastaanotettavan kiintiöpakolaisryhmän koko tulisi olla vähintään noin 20 henkilöä/kunta, koska samaa etnistä ja kielitaustaa edustavaa ryhmää tulee kotoutumisen mahdollistamiseksi olla kunnassa riittävästi. Kunta voi ottaa sopimuksesta riippuen kiintiöpakolaisia vastaan vuosittain tai harvemmin, tai esim. vuorotella vastaanottoa lähikunnan/-kuntien kanssa.

Maailman pakolaistilanteen kehittyminen ja olosuhteet pakolaisten lähtömaissa saattavat edellyttää kiintiöpakolaisten sijoittamista kuntiin pikaisellakin aikataululla. Tästä syystä on erittäin tärkeää, että myös Lapissa on edelleen valmius ottaa vastaan kiintiöpakolaisryhmiä.

Lapin ELY-keskus esittää jakelussa mainituille kunnille neuvottelujen käynnistämistä kiintiöpakolaisten vastaanottamisesta. Neuvottelujen yhteyteen voidaan tarvittaessa järjestää myös pakolaisten vastaanottoon, kotouttamiseen ja valtion maksamiin korvauksiin liittyvä infotilaisuus kunnan päättäjiille ja viranhaltijoille. **Neuvottelutilaisuuksista sopimiseksi kuntia ystävällisesti pyydetään olemaan yhteydessä 31.5.2016 mennessä Lapin ELY-keskukseen** maahanmuuttopäällikkö Anne-Mari Suopajarveen: anne-mari.suopajarvi@ely-keskus.fi tai p. 0400 741 601. Hän antaa tarvittaessa myös lisätietoa asiaan liittyen.

Yhteistyöterveisin

Pirkko Saarela
Ylijohtaja

Anne-Mari Suopajarvi
Maahanmuuttopäällikkö

TIEDOKSI TEM/Sonja Hämäläinen, Tarja Rantala, Terhi Martins
Lapin ELY-keskus/Tiina Keränen